

[A. Lyng.]

ingen mulighed for at tale med de interesserede i Grønland eller sende deputationer som visse tjenestemandsgrene hernede. Man må derfor tilgive mig, såfremt mit improviserede indlæg præges deraf.

Det, der springer i øjnene under læsningen af Grønlandsafsnittet i lovforslaget om normering og klassificering af statstjenestemandstillinger, er, at forslaget er et brud med fortiden, fordi der faktisk bliver en lønforskel mellem tjenestemænd, der er hjemmehørende i Grønland, og tjenestemænd, der er udsendt fra det øvrige rige. Men det nye system er alligevel ikke uretfærdigt, fordi en grønlænder ikke må forlange præmie ud over lønnen for at arbejde i sin egen landsdel. Han må kun have så meget som andre tjenestemænd i Danmark. Det er også det, vi har arbejdet for i mange år. Hvis vi kan få det, vil vi være tilfredse.

Efter det nye forslag får alle tjenestemænd, der har samme uddannelse og ansvar, samme løn i Grønland. Men de grønlandske tjenestemænds lønninger bliver i modsætning til nu i de første 3 år reduceret med ca. 30-40 pct. som betaling for bolig og som indkomstskat. Derefter får de udsendte tjenestemænd efter hjemkomsten til Danmark udbetalt et særligt tillæg, som kaldes Grønlandstillægget, og hvis størrelse vi ikke kender i dag. Men der er grund til at tro, at de får alle pengene tilbage og hertil får en præmie. Grønlandstillægget kan ikke udbetales i Grønland, men kun i Danmark.

Grønland er en del af Danmark, og alle stillinger i kongeriget kan søges af enhver dansk borger, uanset i hvilken landsdel vedkommende er hjemmehørende. Jeg er helt indforstået med, at de udsendte får en præmie for at sikre en arbejdskraft, som ikke findes i Grønland i dag. Jeg støtter derfor de udsendte fuldt ud i deres lønkamp. De har udført et stort og uundværligt arbejde og vil også være uundværlige et stykke ud i fremtiden. Det er vigtigt, at deres løn og rettigheder ikke forringes — endnu. Men jeg tror, at man kan have forskellige meninger om Grønlandstillægget.

Motivet synes at være — efter bemærkningerne til lovforslaget at dømme — den såkaldte grønlændernes bitterhed over de udsendes lønninger. Jeg tror, at det er et

lidt stærkt ord. Det havde været tilstrækkeligt med et andet, svagere ord, fordi det, man indvendte fra grønlændernes side, var, at der var for stor lønforskel for samme arbejde mellem grønlændere og danske, ikke andet. Jeg tror ikke, at denne indvending fjernes ved, at en del af lønnen nu opspares og først udbetales i Danmark. Nej, det egentlige motiv til det nu snart gamle ønske om Grønlandstillæg er såmænd bare et berettiget ønske om højere løn.

Jeg er bange for, at nyordningen måske vil svække landsdelen på flere måder. Unge grønlændere f. eks. vil herefter være fristet til at vende hjemstavnens Grønland ryggen. Jeg er bange for, at hjemstavnskriteriet med mindst 10 års ophold i Danmark vil virke som en opfordring til at bryde de bånd, der knytter dem til deres hjemstavn, for at indgå i de udsendes rækker. Det kan ikke blive andet end en svækkelse for den tilbagestående landsdel, når eliten af ungdommen indirekte opmuntres til at rejse „hjem“ til det egentlige Danmark eller en anden dansk landsdel for at få Grønlandstillægget udbetalt. Bestræbelserne bør derimod være de modsatte: at man gør, hvad man kan for at trække de unge grønlændere tilbage til Grønland. Der er allerede for mange, der er blevet hernede. Jeg foreslår derfor, at betingelsen 10 års ophold nedsættes til 8 år.

Jeg vil også foreslå, at Grønlandstillægget kan udbetales i Grønland, således at danske tjenestemænd, der efter endt livsarbejde ønsker at blive deroppe sammen med deres familie, får opmuntring hertil og hermed tilfører landsdelen et værdifuldt og akklimatiseret befolkningselement. Det er jo ønskeligt ikke mindst af hensyn til statens udgifter, at landsdelen tilføres arbejdskraft, der er hjemmehørende i Grønland, og som ikke får højere realløn, end der betales i Danmark.

Jeg er også bange for, at nyordningen med den i Grønland udbetalte ringere løn for tjenestemændene vil formindske købekraften i Grønland en del, en formindskelse, der let kan mærkes også i landskassens indtægter. De grønlandske tjenestemænd — nu ca. 225 — udgør sammen med andre, de udsendte, i alt ca. 950.

På grund af lønreduktionen vil den i Grønland bofaste tjenestemand finde det